

Sygn. akt IV U 332/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2017r.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Krzemianowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Wioleta Guzińska

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2017r. w Koszalinie

sprawy	J. W.
przeciwko	Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o rentę socjalną

na skutek odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 22 marca 2017 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. W. prawo do renty socjalnej na okres od 1 lutego 2017r. do 31 stycznia 2020r.

/SSO Tomasz Krzemianowski/

IV U 332/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22.03.2017r, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 16.12.2016r, ZUS o. w K. odmówił ubezpieczonemu J. W. prawa do renty socjalnej, albowiem Komisja Lekarska ZUS ustaliła, że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy.

Od decyzji tej, w dniu 12.04.2017r, odwołanie wniósł ubezpieczony, podnosząc, iż stan jego zdrowia, a konkretnie schizofrenia paranoidalna, uniemożliwiają mu całkowicie wykonywanie pracy zawodowej.

W odpowiedzi organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, powtarzając argumentację z decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

J. W. urodził się (...)

W latach 2009/2013 był uczniem (...) Szkoły Zawodowej w Zespole Szkół Nr (...) w W. na kierunku monter mechanik. Szkołę tę ukończył w dniu 22.10.2013r. Od dnia 21.10.2013r do dnia 10.01.2014r był uczniem II klasy Liceum Ogólnokształcącego w tym samym zespole szkół.

(dowód: zaświadczenie wystawione przez ZSz nr 3 w W., k. 21 akt z wniosku o rentę socjalną)

Nigdy nie pracował zawodowo.

Od sierpnia 2013r leczony psychiatrycznie, w tym hospitalizowany, z powodu nadużywania środków psychoaktywnych i zaburzeń psychicznych. W tym samym czasie rozpoznano u niego schizofrenię paranoidalną.

Rozpoznanie to zostało potwierdzone w czasie pierwszego postępowania o rentę socjalną. Decyzją ZUS o. w K. z dnia 26.01.2015r przyznano mu rentę socjalną od 01.12.2014r do 31.01.2016r, a następnie na mocy decyzji z dnia 15.02.2016r na dalszy okres od 01.02.2016r do 31.01.2017r.

Kolejny wniosek ubezpieczony złożył w dniu 16.12.2016r. Komisja Lekarska ZUS w opinii oraz orzeczeniu z dnia 17.03.2017r rozpoznała u ubezpieczonego schizofrenię paranoidalną w okresie remisji, uznała, że doszło do poprawy stanu zdrowia psychicznego (bez objawów wytwórczych) i orzekła, że aktualnie nie jest on całkowicie niezdolny do pracy. W efekcie wniosek ubezpieczonego, wskazaną w części wstępnej decyzją z dnia 22.03.2017r, został rozstrzygnięty odmownie.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS z wniosku o rentę oraz dokumentacji orzeczniczo-lekarskiej)

Powołani w toku sądowego postępowania odwoławczego biegli psychiatra oraz psycholog rozpoznali u ubezpieczonego schizofrenię paranoidalną. Ubezpieczony z powodu tej choroby jest całkowicie niezdolny do pracy. Niezdolność ta powstała w 2013r i jest okresowa – na okres 3 lat od lutego 2017r.

(dowód: opinia biegłego psychiatry i psychologa, k. 22)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem sprawy było rozstrzygnięcie w przedmiocie dalszego prawa ubezpieczonego do świadczenia z tytułu renty socjalnej. Ubezpieczony miał przyznane prawo do renty socjalnej do 31.01.2017r.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (j.t. Dz.U. z 2013r. poz. 982 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje się zaś na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 887 ze zm.).

Zgodnie z art. 12 w/w ustawy, osobą niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 w/w ustawy).

Szczegółowość - w relacji do przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS - unormowania art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej polega na tym, że nie tylko ustanawia ono wymaganie stwierdzenia u wnioskodawcy całkowitej (a nie jakiegokolwiek) niezdolności do pracy, ale ogranicza czas, w jakim powinno powstać naruszenie sprawności organizmu powodujące ową niezdolność. W judykaturze podkreśla się, że dla nabycia przez daną osobę prawa do renty socjalnej całkowita niezdolność do pracy oraz przyczyna naruszenia sprawności organizmu powodującego ową niezdolność mogą powstać w tym samym lub różnych momentach. O ile jednak całkowita niezdolność do pracy może powstać w późniejszym czasie, o tyle jej biologiczna przyczyna musi zaistnieć w okresach wymienionych w tym przepisie (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2006 r., II UZP 4/06, OSNP 2006 nr 21 - 22, poz. 334 oraz wyroki z dnia 14 maja 2009 r., I UK 346/08, OSNP 2011 nr 1 - 2, poz. 18; z dnia 26 stycznia 2011 r., I UK 240/10, i z dnia 26 lipca 2011 r., I UK 6/11).

Istotą rozstrzygnięcia sprawy było stwierdzenie, czy ubezpieczony jest nadal całkowicie niezdolny do pracy z powodu stwierdzonych u niego schorzeń – konkretnie schizofrenii paranoidalnej. Ocena stanu zdrowia ubezpieczonego w odniesieniu do całkowitej niezdolności do pracy wymaga uzyskania wiadomości specjalnych, którymi Sąd nie dysponuje.

W tym celu Sąd Okręgowy na podstawie art. 278 KPC przeprowadził dowód z opinii biegłych z zakresu psychiatrii oraz psychologii.

Biegli potwierdzili rozpoznanie pojawiające się we wcześniejszej dokumentacji lekarskiej i orzeczniczej, tj. schizofrenię paranoidalną. W ich ocenie jednak schorzenie to powoduje nadal u ubezpieczonego całkowitą niezdolność do pracy. Zwrócili bowiem uwagę, że u badanego już w okresie szkolnym stwierdzano zaburzenia funkcji pamięci, uwagi i funkcji wykonawczych, co wskazywało, że rozpoznanie schizofrenii paranoidalnej stawiane w późniejszym okresie w trakcie pobytów w szpitalach jest jak najbardziej uzasadnione. Badany przejawia znaczne trudności w sformułowaniu i realizacji planów, trudności w rozwiązywaniu nawet drobnych problemów, co wzmaga poziom napięcia psychicznego i stresu, co z kolei nasila trudności, blokuje możliwości adaptacyjne, przyczyniając się do zaostrzenia objawów psychotycznych. Rzeczywiście leczenie badanego klozapiną poprawiło redukcję objawów wytwórczych, ale nie polepszyło funkcjonowania w środowisku, a rokowanie w tym zakresie jest niekorzystne. Tymczasem podstawowym wyznacznikiem niezdolności do pracy w wypadku schizofrenii jest poziom przystosowania w środowisku społecznym, w tym aktywności zawodowej, a nie wyłącznie fakt istnienia lub brak objawów wytwórczych (co podnosili lekarze komisji ZUS, jako podstawę do oceny poprawy stanu zdrowia ubezpieczonego). Jako czas powstania niezdolności do pracy biegli przyjęli **od 2013r.**, kiedy to nastąpiło znaczące nasilenie choroby z zaburzeniami psychotycznymi.

Powyzsze opinie biegłych Sąd uznał za rzetelne. Biegli posiadali wymagany zakres wiadomości specjalnych. Zapoznali się z aktualną dokumentacją medyczną dostarczoną przez ubezpieczonego. Szczegółowo odnieśli się do stwierdzonej u niego jednostki chorobowej, zwracając uwagę na jej złożony charakter i wielowymiarowość. Poddali analizie nie tylko aspekt objawów wytwórczych, ale i społecznego funkcjonowania ubezpieczonego z tym schorzeniem. Wykazali, że jest ono na tyle upośledzone, że skutkuje całkowitą niezdolnością do pracy. Zatem swoje orzecznicze stanowisko logicznie i przekonująco uzasadnili, odwołując się do konkretnych argumentów. Nie było przy tym żadnych podstaw do kwestionowania ustaleń i wniosków biegłych, zwłaszcza że organ rentowy nie zgłosił merytorycznych zastrzeżeń do opinii, z którymi można by podjąć ewentualną polemikę (k. 31). Nie budziła też zastrzeżeń wskazana przez biegłych data początkowa niezdolności do pracy. Z dokumentacji lekarskiej wynikało jednoznacznie, że nasilenie zaburzeń psychicznych u ubezpieczonego nastąpiło w połowie 2013r, co było połączone z rozpoznanem schizofrenii oraz

wzmocnionym leczeniem psychiatrycznym połączonym z hospitalizacją. Biegli uzasadnili także, że niezdolność ma charakter okresowy, a to z uwagi na trudne do określenia rokowania na przyszłość.

W tym stanie rzeczy Sąd przyjął ich wnioski i ustalenia za podstawę swoich ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia przedmiotu sporu.

W związku z tym należało, że ubezpieczony spełnił przesłanki do renty socjalnej określone w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o rencie socjalnej. J. W. jest osobą pełnoletnią, jak wyżej wykazano całkowicie niezdolną do pracy. Biegli określili, że niezdolność do pracy powstała w 2013r, a zatem najpóźniej w tym też roku powstało naruszenie sprawności organizmu, będące źródłem tej niezdolności (ma ono zawsze charakter pierwotny, bowiem niezdolność jest jego konsekwencją). W 2013r ubezpieczony miał 20 lat, a zatem nie ukończył 25 roku życia. W 2013r uczył się – nauka trwała do 10.01.2014r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd przyznał ubezpieczonemu prawo do renty socjalnej na dalszy okres, tj. od 1 lutego 2017r do 31 stycznia 2020r, o czym orzekł w sentencji wyroku, zmieniając w tym zakresie decyzję organu rentowego (na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc)

/Tomasz Krzemianowski/